

दैनिक चालू घडामोडी 01-12-2021

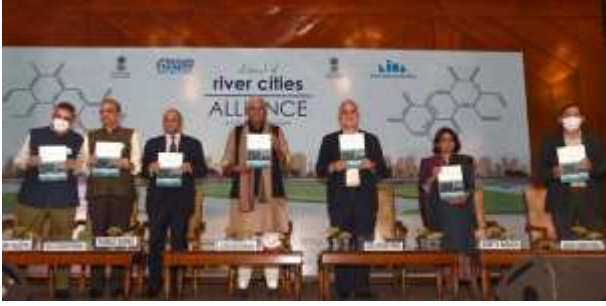
ग्लोबल स्टेट ऑफ डेमोक्रेसी रिपोर्ट 2021

- ग्लोबल स्टेट ऑफ डेमोक्रेसी रिपोर्ट, 2021 नुसार लोकशाहीच्या दिशेने जाणाऱ्या देशांपेक्षा 2020 मध्ये हुकूमशाहीकडे वाटचाल करणाऱ्या देशांची संख्या अधिक होती.
- इंटरनॅशनल इन्स्टिट्यूट फॉर डेमोक्रेसी अँड इलेक्टोरल असिस्टन्स (इंटरनॅशनल-आयडीईए) ने हा अहवाल प्रसिद्ध केला आहे.
- अहवालाचा उद्देश जागतिक वादविवादावर प्रभाव टाकणे आणि कोविड-19 साथीच्या आजारामुळे वाढलेल्या लोकशाहीसमोरील वर्तमान ट्रेंड आणि आव्हानांचे विश्लेषण करणे आहे.
- या महामारीने संपूर्ण प्रदेशातील लोकशाहीवर चळवळीवर अपरिहार्य निर्बंध लादून आणि - जिथे सरकार टीकेला संवेदनशील होते - अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावरही निर्बंध लादून बराच ताण दिला.
- लोकशाही पद्धतीने निवडून आलेली सरकारे, प्रस्थापित लोकशाहीसह, अधिकाधिक हुकूमशाही डावपेचांचा अवलंब करत आहेत.
- या अहवालात ब्राझील आणि भारताचे प्रकरण मागे सरकण्याची सर्वात चिंताजनक उदाहरणे म्हणून प्रकाश टाकण्यात आली आहेत.

Source: The Hindu

नदी शहरे आघाडी

● केंद्रीय जलशक्ती मंत्री गजेंद्र सिंह शेखावत यांनी रिव्हर सिटीज अलायन्स (RCA) लाँच केले, हे भारतातील नदी शहरांसाठी एक समर्पित व्यासपीठ आहे, जे शहरी नद्यांच्या शाश्वत व्यवस्थापनासाठी कल्पना, चर्चा आणि माहितीची देवाणघेवाण करण्यासाठी आहे.

- जगातील अशा प्रकारची ही पहिली युती दोन मंत्रालयांच्या म्हणजे जलशक्ती मंत्रालय आणि गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार मंत्रालयाच्या यशस्वी भागीदारीचे प्रतीक आहे.
- युती तीन व्यापक थीमवर लक्ष केंद्रित करेल- नेटवर्किंग, क्षमता वाढवणे आणि तांत्रिक सहाय्य.

Source: PIB

स्वदेश प्रकल्प

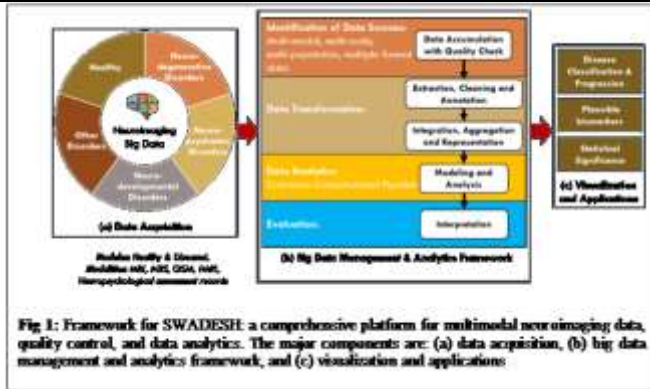

Fig. 1: Framework for SWADESH: a comprehensive platform for multimodal neuroimaging data, quality control, and data analytics. The major components are: (a) data acquisition, (b) big data management and analytics framework, and (c) visualization and applications.

● DBT-नॅशनल ब्रेन रिसर्च सेंटर (DBT-NBRC), हरियाणा ने अलीकडेच SWADESH प्रोजेक्ट, जगातील पहिला मल्टीमोडल ब्रेन इमेजिंग डेटा आणि अॅनालिटिक्स विकसित केला आहे.

● स्वदेश हा एक अद्वितीय मेंदू उपक्रम आहे जो प्रमाणित न्यूरोइमेजिंग, न्यूरोकेमिकल, न्यूरोसायकोलॉजिकल डेटा आणि विश्लेषणांवर लक्ष केंद्रित करतो जे मेंदूच्या विकारांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी संशोधकांना प्रवेशयोग्य केले जाते.

- SWADESH हा पहिला मोठ्या प्रमाणात मल्टीमॉडल न्यूरोइमेजिंग डेटाबेस आहे जो विशेषतः भारतीय लोकसंख्येसाठी मोठ्या-डेटा आर्किटेक्चर आणि एका प्लॅटफॉर्म अंतर्गत विविध रोग श्रेणींसाठी विश्लेषणासह डिझाइन केलेला आहे.

Source: PIB

सेंट्रल व्हिस्टा प्रकल्प

- केंद्र सरकारने दोन वर्षांच्या कालावधीसाठी 20,000 कोटी रुपयांच्या प्रकल्पावर थेट देखरेख करण्यासाठी केंद्रीय व्हिस्टा निरीक्षण समिती स्थापन केली आहे.
- माजी वित्त सचिव रतन पी वाटल यांची 5 सदस्यीय सेंट्रल व्हिस्टा निरीक्षण समितीच्या अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे.
- सेंट्रल व्हिस्टा पर्यवेक्षण समिती विविध प्रकल्प कामांच्या अखंड एकीकरणासाठी बहु-एजन्सी, बहु-स्टेकहोल्डर समन्वय सुनिश्चित करेल आणि सेंट्रल व्हिस्टाच्या विविध प्रकल्पांच्या कार्यान्वित गतीचे लक्षित टप्पे वेळेवर पूर्ण होण्याची खात्री करण्यासाठी सतत देखरेख करेल.

Source: Business Standard

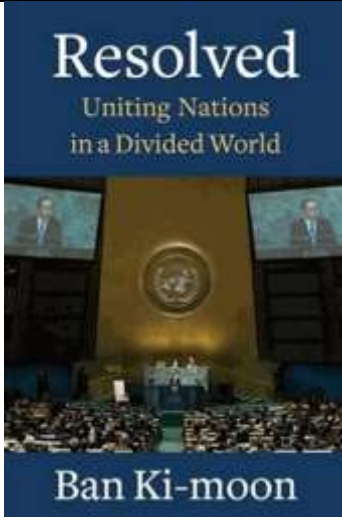
झेक प्रजासत्ताकचे पंतप्रधान

- झेक प्रजासत्ताकचे राष्ट्राध्यक्ष मिलोस झेमन यांनी पेत्र फियाला यांची देशाचे नवे पंतप्रधान म्हणून नियुक्ती केली.
- 57 वर्षीय फियाला, ज्यांनी 2014 पासून पुराणमतवादी सिव्हिक डेमोक्रेटिक पक्षाचे नेतृत्व केले आहे, त्यांनी 2012-13 दरम्यान देशाचे शिक्षण मंत्री म्हणून काम केले.
- Fiala पाच केंद्र आणि मध्य-उजव्या विरोधी पक्षांच्या गटाचे नेतृत्व करते ज्यांनी ऑक्टोबर, 2021 मध्ये निवडणूक जिंकली.

Source: TOI

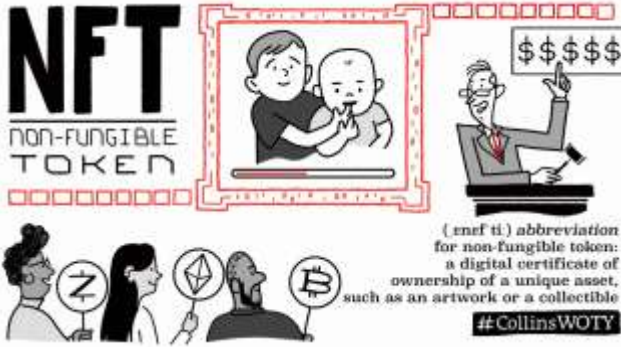
आत्मचरित्र 'रिझोल्व्हड: युनायटेड नेशन्स इन अ डिव्हायडेड वर्ल्ड'

- 'रिझोल्व्हड: युनायटेड नेशन्स इन अ डिव्हायडेड वर्ल्ड' हे पुस्तक संयुक्त राष्ट्रांचे माजी सरचिटणीस बान की मून यांचे आत्मचरित्र आहे.
- पुस्तकात जीवन अनुभव आणि आव्हाने यांचा समावेश आहे ज्यांचा लेखकाने त्याच्या आयुष्यात सामना केला आणि संयुक्त राष्ट्रांमध्ये (यूएन) त्यांचा कार्यकाळ विशद केला आहे.
- बान की-मून यांनी दोन 5 वर्षांच्या कालावधीसाठी (2007-2016) संयुक्त राष्ट्रांचे 8 वे महासचिव म्हणून काम केले.
- हे पुस्तक हार्परकॉलिन्स इंडियाने प्रकाशित केले आहे.

Source: Indian Express

2021 चा शब्द

- कॉलिन्स डिक्शनरीने NFT या शब्दाला 2021 चा शब्द म्हणून नाव दिले आहे.
- NFT हे नॉन-फंजिबल टोकनचे छोटे स्वरूप आहे.
- कॉलिन्सने त्याची व्याख्या "एक अद्वितीय डिजिटल

प्रमाणपत्र, ब्लॉकचेनमध्ये नोंदणीकृत केली आहे जी कलाकृती किंवा संग्रह करण्यायोग्य मालमत्तेची मालकी रेकॉर्ड करण्यासाठी वापरली जाते."

- ऑक्सफर्ड इंग्लिश डिक्शनरीच्या प्रकाशकाने अलीकडेच 2021 चा शब्द म्हणून व्हॅक्सची निवड केली आहे.

Source: Indian Express

जागतिक एड्स दिन

- 1 डिसेंबर हा दिवस जगभरात जागतिक एड्स दिन म्हणून पाळला जातो.
- जागतिक एड्स दिन 2021 ची थीम 'असमानता संपवा, एड्स संपवा' अशी आहे.
- हा दिवस पहिल्यांदा 1988 मध्ये साजरा करण्यात आला आणि जागतिक आरोग्यासाठी हा पहिला आंतरराष्ट्रीय दिवस देखील होता.

एक्वायर्ड इम्युनोडेफिशियन्सी सिंड्रोम (एड्स) बदल:

- एड्स हा एक जुनाट आजार आहे जो मानवी इम्युनोडेफिशियन्सी व्हायरस (HIV) मुळे होतो.
- रोगाने ग्रस्त असलेल्या व्यक्तीची रोगप्रतिकारक शक्ती खराब होते आणि शरीराची रोगाशी लढण्याची क्षमता देखील कमी होते.

Source: un.org